SCI-CONF.COM.UA

SCIENTIFIC DEVELOPMENT IN A CHANGING WORLD

PROCEEDINGS OF IV INTERNATIONAL SCIENTIFIC AND PRACTICAL CONFERENCE APRIL 13-15, 2026

LVIV
2026

SCIENTIFIC DEVELOPMENT IN A CHANGING WORLD

Proceedings of IV International Scientific and Practical Conference

Lviv, Ukraine

13-15 April 2026

Lviv, Ukraine

2026

UDC 001.1

The 4th International scientific and practical conference "Scientific development in a changing world" (April 13-15, 2026) SPC "Sci-conf.com.ua", Lviv, Ukraine. 2026. 930 p.

ISBN 978-966-8219-80-1

The recommended citation for this publication is:
Ivanov I. Analysis of the phaunistic composition of Ukraine // Scientific development in a changing world. Proceedings of the 4th International scientific and practical conference. SPC "Sci-conf.com.ua". Lviv, Ukraine. 2026. Pp. 21-27. URL: https://sci-conf.com.ua/iv-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-scientific-development-in-a-changing-world-13-15-04-2026-lviv-ukrayina-arhiv/.

Editor
Komarytskyy M.L.
Ph.D. in Economics, Associate Professor

Collection of scientific articles published is the scientific and practical publication, which contains scientific articles of students, graduate students, Candidates and Doctors of Sciences, research workers and practitioners from Europe, Ukraine and from neighbouring countries and beyond. The articles contain the study, reflecting the processes and changes in the structure of modern science. The collection of scientific articles is for students, postgraduate students, doctoral candidates, teachers, researchers, practitioners and people interested in the trends of modern science development.

e-mail: lviv@sci-conf.com.ua

homepage: *https://sci-conf.com.ua*

©2026 Scientific Publishing Center "Sci-conf.com.ua" ®
©2026 Authors of the articles

МУЛЬТИФАКТОРНІ МЕХАНІЗМИ УРАЖЕННЯ ПЕЧІНКИ ПРИ COVID-19: РОЛЬ ВІРУСНОГО АГЕНТА, КОМОРБІДНОСТІ ТА ФАРМАКОТЕРАПІЇ

Глей Анатолій Іванович,
к.мед.н., асистент
Чепілко Катерина Іванівна,
к.мед.н., асистент
Національний медичний університет імені О. О. Богомольця,
кафедра інфекційних хвороб
Картапов Сергій Павлович,
лікар-інфекціоніст
КНП Київська міська клінічна лікарня № 7
м. Київ, Україна

Вступ. Пандемія COVID-19 продемонструвала, що вірус SARS-CoV-2 має виражену системну дію, де ураження гепатобіліарної системи посідає одне з провідних місць серед позалегеневих проявів інфекції. Проблема інтерпретації змін печінкових показників залишається гострою через поєднання прямої цитопатичної дії вірусу, імуноопосередкованого пошкодження («цитокіновий шторм») та потенційної гепатотоксичності препаратів, що використовуються в протоколах лікування. Особливої уваги потребують пацієнти з фоновою патологією печінки, у яких COVID-19 може виступати тригером декомпенсації та суттєво погіршувати загальний прогноз захворювання.

Мета: Оцінити вагомість факторів ураження печінки при COVID-19 для розробки персоналізованих стратегій супроводу пацієнтів та зменшення ризику ятрогенних ускладнень.

Матеріали і методи. Проведено ретроспективний аналіз 34 медичних карт стаціонарних хворих (форма №003/о), які перебували на лікуванні з приводу COVID-19 в інфекційному відділенні КНП «КЛ №9» м. Києва у жовтні–листопаді 2023 року.

Критерії включення: верифікований діагноз SARS-CoV-2 (позитивний ПЛР-тест) та наявність відхилень у біохімічних показниках функціонального

стану печінки (АЛТ, АСТ, загальний білірубін, ГГТП). Також аналізувався рівень С-реактивного білка (СРБ) як маркера системної запальної відповіді.

Статистична обробка даних здійснювалася з використанням пакета програм MS Excel 2019 із застосуванням методів описової статистики.

Результати та обговорення. Серед обстежених було 15 чоловіків (44,1%) та 19 жінок (55,9%), середній вік склав 69,3 ± 4,2 року. Встановлено, що 11 пацієнтів із гіперферментемією (32,4%) не мали анамнестичних даних щодо хронічних захворювань печінки (ХЗП). У 23 хворих (67,6%) верифіковано фонову патологію невірусного генезу (маркери гепатитів В та С у всіх випадках були негативними). Провідними чинниками ураження печінки були: метаболічно асоційована стеатозна хвороба печінки (МАСХП) на тлі цукрового діабету та ожиріння, декомпенсована серцево-судова патологія, а також токсичні впливи (медикаментозні та аліментарні), причому у 86,9% з них відзначалося поєднання двох і більше фонових станів.

У переважній більшості випадків (94,1%) спостерігався ізольований цитолітичний синдром (підвищення АЛТ та АСТ без гіпербілірубінемії). Ступінь цитолізу був переважно низьким, максимальні рівні трансаміназ не перевищували 3 верхніх меж норми (ВМН). Паралельно із підвищенням ферментів печінки у всіх пацієнтів спостерігалося суттєве зростання рівня С-реактивного білка (СРБ), середні значення якого коливалися в межах 48-112 мг/л, що свідчило про високу активність системної запальної відповіді. Порушення мали транзиторний характер із повною нормалізацією показників на момент завершення стаціонарного лікування.

Аналіз терапії показав, що 87,0% хворих із ХЗП (20 осіб) отримували комбіноване лікування, що включало противірусну терапію (зокрема нірматрелвір/ритонавір) та/або антибактеріальні препарати. Враховуючи тяжкий перебіг COVID-19 у пацієнтів цієї групи, призначення інтенсивної терапії (глюкокортикостероїди, низькомолекулярні гепарини, антипіретики) створювало значне кумулятивне медикаментозне навантаження. Це, ймовірно, виступало додатковим чинником підтримання цитолітичного синдрому.

Натомість у групі осіб без супутньої патології гепатобіліарної системи 45,5% пацієнтів (5 осіб) не мали надлишкового медикаментозного навантаження (отримували лише симптоматичну терапію). Це асоціювалося з меншою вираженістю цитолізу (в середньому до 1,5–2 ВМН) та швидшим їх відновленням, порівняно з групою коморбідних пацієнтів.

Висновки. У переважної більшості обстежених нами хворих на COVID-19 (94,1%) ураження печінки проявлялося у формі ізольованого, транзиторного цитолітичного синдрому низького ступеня (до 3 ВМН), який не супроводжувався холестазом і нормалізувався до моменту завершення стаціонарного лікування.

Розвиток гепатоцелюлярних порушень мав мультифакторний генез, де провідну роль відігравало поєднання хронічної супутньої патології (МАСХП, цукровий діабет, серцево-судинні захворювання) та масивного медикаментозного навантаження (зокрема комбінації противірусних засобів, антибактеріальних, глюкокортикостероїдів та антипіретиків).

Паралельне зростання рівнів СРБ та активності трансаміназ підтвердило значущість системної запальної відповіді («цитокінового шторму») як одного з пускових механізмів пошкодження гепатоцитів при SARS-CoV-2.

Відсутність фонових захворювань печінки та обмеження обсягу фармакотерапії асоціювалися з меншою вираженістю та тривалістю цитолізу, що підтвердило значущість ятрогенного фактора у пошкодженні гепатобіліарної системи при коронавірусній інфекції COVID-19.